

Home

[Vertalingen](#) [Stukken](#) [Strips](#) [Genealogie](#) [CV](#) [Links](#) [Zoek](#)
[RSS](#)

de Volkskrant, Kunst & Cultuur, 7 mei 2011

Eerste meesterwerk voor Atlas Ensemble moet nog geschreven worden

Werk van Bons, Ishida, Nieder, Stockhausen/Perini. Trigueros en Kim, door het Atlas Ensemble o.l.v. Artjom Kim en Fabio Nieder. 5 mei, Muziekgebouw, Amsterdam.

Als etalage van instrumenten was het optreden dat het Atlas Ensemble op Bevrijdingsdag gaf mooier en uitgebreider dan ooit – in visueel opzicht althans.

Het arsenaal waarvan dit gezelschap zich bedient, is intussen tamelijk vertrouwd: luiten, vedels, citers en blaasinstrumenten uit allerhande Aziatische culturen, gecombineerd met een aantal klassieke Westerse instrumenten. De uitgangspunten – muziek als universele taal, internationale verbroedering, uitbreiding van het instrumentaal palet – zijn allemaal even prachtig. Omdat de – excellente – musici van heinde en verre moeten komen, hebben de optredens van het Atlas Ensemble ook een duidelijke zeldzaamheidswaarde. Zoiets maak je niet alle dagen mee.

Het probleem is alleen dat het eerste meesterwerk voor dit veelkleurige gezelschap nog steeds geschreven moet worden. De componisten die worden uitgenodigd voor dit project zijn van al even uiteenlopende origine: bij het jongste concert waren Japan, Italië, Mexico en Oezbekistan vertegenwoordigd. Artistiek leider en bedenker van het ensemble Joël Bons, droeg met *Cadenzas* een kort werk bij, waarin alle instrumenten stuk voor stuk werden geëxposeerd, en dat onverwacht uitmondde in een meerstemmig gezang – want in andere culturen zijn instrumentalisten niet zelden ook vocalisten. Het bleek een van de opwindendste momenten van de avond.

Opmerkelijk genoeg hebben de toondichters die ditmaal de revue passeerden zich meer beziggehouden met de totaalklank van het ensemble dan met het demonstreren van de solistische kwaliteiten van elk instrument. Dat is te verdedigen, maar door al dat mengelwerk leverde het menigmaal geluiden op die ook wel te realiseren waren geweest zonder al die fraaie muziekkapartaten. Zo gebruikt Francisco Castillo Trigueros in zijn *Mestizo* zoveel *multiphonics* – indringende dubbeltonen – dat het aandeel van de duduk en de kemençe

volledig ondergesneeuwd wordt. Het snarengerammel van de qanun en de santur komt er nog net boven uit. En ondanks de doorleefde vertolking van sopraan Els Mondelaers blijft de vocale partij veelal steken in voordracht op reciteertoon.

Naast Sanae Ishida en Fabio Nieder, die verfijnde, maar al te ingetogen werken leverden, stond een geslaagde bewerking van vier melodieën uit Stockhausens *Tierkreis*, waarin Stefano Pierini de wijsjes steeds laat doorgeven en zo van kleur laat verschieten.

Coupe spectacle vormde *Flame* van dirigent Artjom Kim, die zelf enig slagwerk hanteerde. In dit kennelijk vanuit een 'open structuur' gedachte muziekstuk komt in elk geval het mondogel van shengspeler Wu Wei prominent naar voren. Het episodisch karakter van het stuk doet helaas weer wat afbreuk aan het theatrale aspect. Zo had dit optreden iets te veel weg van de presentatie van een componistenworkshop. Het wordt tijd dat het gezelschap er in slaagt een Guatemalteekse Louis Andriessen of een Vietnamese Willem Jeths te traceren – iemand met scherpe oren en gevoel voor kleur die ook nog werkelijk wat te vertellen heeft.

© Frits van der Waa 2011

